

Sygn. akt I C 1183/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Irena Żarnowska-Sporysz

Protokolant: protokolant Anna Łachman

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2014 r. w Krakowie

sprawy z powództwa **Z. S.**

przeciwko **(...) S.A w Ł.**

o zapłatę

I zasądza od (...) S.A. w (...)na rzecz Z. S. kwotę 75.000 zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 19 grudnia 2009 roku;

II w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV nakazuje pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 2.450 zł tytułem uzupełnienia opłaty od pozwu oraz kwotę 142,02 zł tytułem wydatków sądowych, a pozostałymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

IC 1183/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 czerwca 2012r skierowanym przeciwko (...) SA w Ł. - powódka Z. S. wniosła o zapłatę kwoty 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 19 grudnia 2009r i 350 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od wniesienia pozwu oraz zwrot kosztów postępowania .

W uzasadnieniu podała , że dnia 14 listopada 2007r zmarł jej mąż L. S. na skutek obrażeń ciała jakich doznał w wypadku komunikacyjnym spowodowanym przez S. Ś. , którego pojazd ubezpieczony był w pozwanej firmie . Małżeństwo powódki trwało od 1993r, było udanym związkiem z którego pochodzi jedno dziecko .Po tragicznej śmierci małżonka powódka doświadczyła niewyobrażalnego bólu, cierpienia . Ponieważ jednak musiała zająć się dzieckiem dlatego też szybko wróciła do pracy , nie korzystała z leków uspokajających , miała wsparcie rodziny , teściów i rodzeństwa. Obecnie zajmuje się synem , nie związała się z nikim , nadal wspomina męża , jest przygnębiona , tylko obecność syna pozwala jej normalnie funkcjonować . Domaga się zatem tytułem zadośćuczynienia 100.000 zł na zasadzie art. 24 w zw. z art. 448 kc. Odnosnie żądania zapłaty kwoty 350 zł powódka podała , że takie koszty pełnomocnika poniosła w postępowaniu przedsądowym - likwidacyjnym .

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) SA w Ł. wniosła o oddalenie powództwa w całości

i zasądzenie kosztów postępowania .

Przyznała ,że przyjęła swą odpowiedzialność co do zasady za skutki wypadku do jakiego doszło 14 listopada 2007r , bo wynika ona z zawartej ze sprawcą wypadku umowy ubezpieczenia w zakresie OC . Kwestionuje natomiast aby art. 448 kc mógł być podstawą dochodzenia roszczeń od strony pozwanej , bo umowa obowiązkowego ubezpieczenia pojazdów nie obejmuje szkody dotyczącej naruszenia dóbr osobistych poszkodowanego , a nawet gdyby przyjąć ,że taka odpowiedzialność istnieje to brak jest jakichkolwiek przesłanek jakimi powinien kierować się sąd przy ustalaniu „ sumy odpowiedniej „ tytułem zadośćuczynienia.

Podniosła też strona pozwana ,że kwota 100.000,00 zł jest wygórowana , a odsetki ustawowe winny być naliczane dopiero od chwili wyrokowania . Nie uznała też kwoty odszkodowania gdyż koszty te nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą .

Sąd ustalił że:

L. S. urodzony (...) był mężem powódki od 1993r . Tworzyli udany związek małżeński z którego pochodzi jedno dziecko - syn K. urodzony w (...)r . Mieszkali w K.. L. S. zarabiał miesięcznie ok. 1120 zł , a powódka jako krawcowa ok. 1300 zł miesięcznie

D.: odp. Aktu małż, aktu urodzenia – akta szkodowe (...) –k. 31, 2, PIT L. S. za dwa miesiące roku 2007 – akta szkodowe k. 8-9, zeznanie powódki – k. 65

Dnia 14 listopada 2007r L. S. zginął w wypadku samochodowym . Wypadek spowodował S. Ś. i za ten występek z art. 177 par.2 kk został skazany wyrokiem sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 18 czerwca 2008r – sygn. II K 69/08 na mocy art.

D. ; odpis aktu zgonu – akta szkodowe j.w. k. 20, wyrok - akta sprawy karnej SR w Myślenicach sygn. II K 69/08 – k. 194.

L. S. swoim zachowaniem przyczynił się w sposób istotny do spowodowania wypadku i swej śmierci .Pracował on bowiem jako ładowacz śmieci , jeździł śmieciarką, która odbiera śmieci z posesji . Tego dnia kiedy zdarzył się wypadek było śliisko , bo leżał już śnieg. L. S. podczas manewrowania samochodem zamiast przebywać w kabinie pojazdu stał na stopniu tego auta w jego tylnej części . W pewnym momencie poślizgnął się i wpadł pod koła cofającego pojazdu, który po nim przejechał . Zachowanie jego było niezgodne z przepisami ustawy o ruchu drogowym.

D.: opinia biegłego ds.rekonstrukcji wypadków L. H. – akta II K 69/08 – k. 164

Po śmierci L. S. powódka boleśnie przeżyła jego stratę. Była smutna , przygnębiona , załamana , nie mogła sobie znaleźć miejsca. Nie korzystała jednak ze wsparcia psychologa czy innego lekarza , nie zażywała leków uspokajających bo musiała zająć się swym synem , pójść do pracy . Sama od tamtej pory radzi sobie z domowym gospodarstwem . Wcześniej wspierał ją w tym i pomagał jej mąż ,który wykonywał cięższe prace , typu rąbanie drzewa, czy koszenie trawy traktorem. Teraz wszystko jest na jej barkach dlatego nie wszystkie prace są wykonywane. Po śmierci męża miała jeszcze przez jakiś czas oparcie i pomoc swych teściów , którzy z nią mieszkali - jednak niedługo po śmierci jej męża zmarli i oni więc powódka pozostała sama – jedynie z synem który obecnie jest już pełnoletni i krewnym jej męża, który z uwagi na swój wiek sam wymaga opieki. Powódka nie wyszła ponownie za mąż . Korzysta czasami z pomocy sąsiada w trudniejszych pracach w gospodarstwie .

D.; zezn. św. J. M. –k. 52-53, K. B. –k. 64, zeznania powódki – k. 65

Śmierć męża nie spowodowała u powódki nietypowych reakcji, zachowań, zaburzeń emocjonalnych , jej żaloba i przeżywanie odejścia osoby bliskiej były typowe , nie wymagała i nie wymaga pomocy psychologicznej ,

farmakologicznej. Śmierć męża nie spowodowała zmian w jej życiu w zakresie kontaktów z ludźmi , rodziną , w sprawach zawodowych .

D.; opinia psychologiczna –k. 77-80 i 91-93.

Po śmierci męża powódka za pośrednictwem swego pełnomocnika- Kancelarii (...) wniosła do pozwanej firmy ubezpieczeniowej

o wypłatę odszkodowania dla siebie i syna K..

Otrzymała w sumie kwotę 31.000,00 zł na którą złożyły się : zwrot kosztów nagrobka – 6000 zł i zadośćuczynienie dla jej syna K. S. w wysokości 25.000,00 zł .

D.; akta szkodowe j.w. –k. 39

Obecnie powódka zarabia jako krawcowa 1300 zł miesięcznie

D. ; zeznania powódki k. 65

Powyższy stan faktyczny wynika z cytowanych dokumentów – których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała oraz z zeznań świadków i powódki które to zeznania również nie były przez strony kwestionowane.

Tak więc stan faktyczny jest w zasadzie bezsporny.

Pełnomocnik powódki podniósł jedynie w odniesieniu do opinii biegłej z zakresu psychologii ,że okoliczność iż powódka w czasie wywiadu z biegłą nie mówiła o mężu świadczyć może o zjawisku „ wyparcia” , chęci zapomnienia bolesnych chwil – a nie co sugeruje biegła standardowym procesie przeżywania żałoby.

Zważyć zatem należy iż:

Powódka dochodzi zapłaty zadośćuczynienia w oparciu o art. 24 w zw. z art. 448 kc bowiem zdarzenie w wyniku którego śmierć poniósł jej mąż miało miejsce przed wejściem w życie art. 446 par 4 kc . Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika iż przyjmuje on że do wypadków takich stosuje się właśnie art. 24 kc w zw. z art. 448 kc – traktując że na skutek śmierci osoby bliskiej zerwana zostaje więź emocjonalna , rodzinna , która jest dobrem osobistym , chronionym prawem vide - Uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2010-10-22, III CZP 76/10

„Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 KC w związku z art. 24 § 1 KC zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3.08.2008 r. „

Nie można się natomiast zgodzić z poglądem strony pozwanej jakoby pozwana firma ubezpieczeniowa nie odpowiadała za skutki wypadku w postaci naruszenia dóbr osobistych . Z treści umowy ubezpieczenia (art. 805 kc) nie wynika aby wyłączała ona szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych. Ubezpieczyciel jest zobowiązany do pokrycia takiej szkody jaka w wyniku określonego zdarzenia powstała. Skoro więc w wyniku wypadku samochodowego powstała szkoda polegająca na zerwaniu więzi rodzinnej, emocjonalnej która jako dobro osobiste jest chroniona prawem to nie ma uzasadnienia dla tezy ,że tego rodzaju szkoda miałaby być wyjęta z zakresu ubezpieczenia. Zresztą przepis art. 446par.4 kc, który wszedł w życie 3 sierpnia 2008r nie pozostawia żadnych wątpliwości ,że za szkodę spowodowaną śmiercią osoby bliskiej (a która to szkoda sprowadza się właśnie do naruszenia dobra osobistego w postaci zerwania więzi emocjonalnej , rodzinnej) odpowiada w razie zdarzenia objętego umową ubezpieczeniową ubezpieczyciel . Odpowiedzialność z art. 24 kc w zw. z art. 448 kc jest odpowiedzialnością na tej samej zasadzie.

Wina sprawcy zdarzenia, za którego odpowiedzialność przejęła pozwana firma ubezpieczeniowa została przesądzona wyrokiem karnym skazującym.

Roszczenie z jakim wystąpiła powódka należy do roszczeń odszkodowawczych i dotyczy tzw. szkody pośredniej, stanowiącej wyjątek od zasady, że roszczenia odszkodowawcze przysługują jedynie osobom bezpośrednio poszkodowanym czynem niedozwolonym. Roszczenia te mają samodzielny charakter (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 grudnia 1972 r., I CR 615/72, OSPiKA z 1974 r., nr 1, poz. 7). Są one jednak ściśle związane z osobą zmarłego i dlatego jego przyczynienie się do powstania szkody nie może pozostać bez wpływu na wysokość tych roszczeń. Oczywiście jest bowiem, że skoro przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody może stanowić - stosownie do art. 362 KC - podstawą do obniżenia odszkodowania należnego bezpośrednio poszkodowanemu, to tym bardziej jest to uzasadnione wobec osób jedynie pośrednio poszkodowanych, którym ustawa przyznaje prawo dochodzenia określonych roszczeń odszkodowawczych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 grudnia 1985 r., IV CR 398/85; z dnia 6 marca 1997 r., II UKN 20/97, OSNP z 1997 r., nr 23, poz. 478 oraz z dnia 19 listopada 2008 r., III CSK 154/08). Jak trafnie podkreślił Sąd Najwyższy w ostatnim z wymienionych orzeczeń, art. 362 KC dotyczy ogólnie ujętego "obowiązku naprawienia szkody" bez zróżnicowania podstawy prawnej, z którego obowiązek naprawienia szkody wynika, jak również podmiotu na rzecz którego obowiązek ten ma być spełniony.

W tym konkretnym wypadku sąd określając wysokość zadośćuczynienia miał na względzie również przyczynienie się poszkodowanego L. S. do spowodowania wypadku i swej śmierci, które to przyczynienie jak stwierdził biegły w sprawie karnej było istotne.

Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny. Nie powinno być zatem ani symboliczne ani nadmierne w stosunku do doznanej krzywdy, utrzymane w rozsądnych granicach wyznaczonych nie tylko subiektywnymi przeżyciami pokrzywdzonego ale i obiektywnymi okolicznościami, a przede wszystkim pozostawać w odpowiednich relacjach z przeciętną stopą życiową społeczeństwa. Powódka domagała się z tego tytułu kwoty 100.000,00 zł. Sąd zasądził 75.000,00 zł mając tutaj na uwadze przede wszystkim: że tą osobą bliską jaką powódka straciła był mąż powódki, który w chwili śmierci miał dopiero 39 lat, że mogli oni razem żyć jeszcze długie lata, że ich związek był udanym małżeństwem, że mąż powódki pomagał jej w prowadzeniu domowego gospodarstwa, wykonywał cięższe prace przy domu że teraz powódka została z tym wszystkim sama, że ich dochody nie były wysokie, kształtowały się na poziomie najniższych krajowych wynagrodzeń 1200 zł L. S. i ok. 1300 zł powódki w związku z czym pomoc męża w gospodarstwie była dla powódki bardzo istotna.

Z drugiej strony sąd miał na uwadze, że jednak mąż powódki w stopniu istotnym przyczynił się do powstania szkody, że powódka po jego śmierci miała wsparcie swej rodziny swych teściów, że szybko wróciła do pracy, normalnie zajęła się swym 12 letnim wówczas synem, nie potrzebowała opieki psychologicznej, wspomagania farmakologicznego, wreszcie, że ma syna który może jej służyć pomocą, jest już pełnoletni.

Krzywda jakiej doznała powódka po śmierci męża jest jednak dla sądu niewątpliwa co uzasadnia przyznanie jej z tego tytułu kwoty 75.000 zł Kwotę tę zasądzono z odsetkami od dnia 19 grudnia 2009r – tj. od dnia następnego po dniu w którym podjęto decyzję o odmowie wypłaty tj. dnia 18 grudnia 2009r.

Co do żądania zapłaty odszkodowania w wysokości 350 zł należy się zgodzić ze stroną pozwaną iż koszty te nie pozostają w zwykłym związku przyczynowym ze szkodą, zgodnie bowiem z treścią art. 361 kc zobowiązany odpowiada za normalne następstwa działania lub zaniechania z którego szkoda wynikła. Powódka mogła bez udziału pełnomocnika dochodzić swej należności w postępowaniu likwidacyjnym zwłaszcza, że jego udział w nim jak się okazało był i tak nieskuteczny.

O kosztach orzeczono na mocy art. 100 kpc. Powódka utrzymała się w 75% ze swym żądaniem a w 25 % przegrywa proces. Stosownie do tego wyniku Sąd zasądził dla niej od strony pozwanej zwrot części kosztów zastępstwa procesowego tj. w wysokości 75% pomniejszonej o 25% wygranej strony pozwanej wg. stawki adwokackiej obliczonej

na podstawie par 6 punktu 6 Rozp. Min Spr. w sprawie opłat za czynności adwokackie z 28.09.2002r tj. (1200 zł)
oraz zwrot części uiszczonej opłaty od pozwu (1300 zł)

Nakazano pobrać też od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie tytułem opłaty od pozwu (od której powódka była zwolniona) od zasądzonego roszczenia kwotę 2450zł , oraz tytułem wydatków – 142,02 zł , pozostałymi kosztami sądowymi obciążając Skarb Państwa na mocy art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r (Dz. U. nr 167 poz. 1398)